

*Ілона Мирошніченко
Ірина Стогній*

Тематична група «Людина» «Українсько-польсько-англійського тематичного словника» (словникові матеріали)

Словникові матеріали є фрагментом «Українсько-польсько-англійського тематичного словника» й відображають тематичну групу «Людина». Подані одиниці описують зовнішність людини з огляду на її вік, будову тіла й зріст, особливості її характеру, родинні зв'язки, сімейний стан.

До «Українсько-польсько-англійського тематичного словника» увійшла загальноживана лексика, натомість відсутні діалектизми, вульгаризми та застарілі слова. В межах однієї словникової статті спорадично подаємо синоніми як літературного, так і розмовного стилю, фразеологізми й стійкі порівняння.

Реєстрові слова в межах тематичних підгруп, а словосполучення та фразеологізми в межах словникових статей, подаємо в алфавітному порядку.

Українські слова й словосполучення подаємо з акцентологічною характеристикою. Наголос в односкладових словах не ставимо. У разі варіантності наголошення наводимо два наголоси. Польські слова й словосполучення акцентологічної характеристики не мають, оскільки наголос у них є сталим і падає на передостанній склад. Після англійських слів та словосполучень у квадратних дужках подаємо їхню транскрипцію, де зазначаємо як головний, так і другорядний наголос. Знак головного наголосу ставимо вгорі, а другорядного – внизу перед наголошеним складом.

Пояснення та уточнення, що стосуються польських та англійських відповідників, наводимо після них курсивом у круглих дужках мовою оригіналу.

З метою економії місця при повторенні реєстрового слова всередині словникової статті в початковій формі замінюємо його тильдою (~). Якщо реєстрове слово виступає в інших граматичних формах, тильда замінює не все слово, а лише його незмінювану частину, яку відокремлюємо скісними паралельними лініями (/). Якщо слово має кілька відповідників, тильда замінює лише перший з них.

Для граматичної та стилістичної характеристики слів та словосполучень використовуємо умовні скорочення, які подаємо мовою оригіналу. Умовні скорочення при польських та англійських еквівалентах виступають лише у випадках їх розбіжності з українськими словами.

При українських та польських іменниках подаємо форму родового відмінка однини, а при іменниках *pluralia tantum* – форму родового відмінка множини. Іменники, які вживаються переважно у множині, подаємо в формі множини, при цьому в круглих дужках наводимо форму однини. Варіантні форми родового відмінка наводимо через скісну лінію (/). Якщо форма множини англійського іменника утворюється не за загальним правилом, то наводимо її у дужках у цій же словниковій статті.

При українських та польських дієсловах подаємо форми першої та другої особи однини теперішнього або простого майбутнього часу. Форми Past Indefinite та Past Participle неправильних англійських дієслів наводимо в дужках у цій же словниковій статті.

ЛЮДИНА	CZŁOWIEK	HUMAN
Зовнішність	Wygląd zewnętrzny	Appearance
Вік	Wiek	Age
дитин//а, ~и ж	dzieck//o, ~a n	<u>child</u> [tʃaɪld] (<u>children</u> [ˈtʃɪldrən] pl); <u>kid</u> [kɪd]
дівчин//а, ~и ж; дівч//а́, ~ати с розм. пестл. дівча́-підліток	dziewczyn//а, ~у; dziewcz//ę, ~ęcia n; dziewczątk//o, ~a nastolat//а, ~i ż; podlot//ek, ~tka m pot.	<u>girl</u> [gɜ:rl] teen-age ~ [ˈti:neɪdʒ gɜ:rl]
дівчинк//а, ~и ж ~ дошкільного віку ~ шкільного ~	dziewczynk//а, ~и; dziewczątk//o, ~a n pot. pieszcz. ~ w wieku przedszkolnym ~ w wieku szkolnym	<u>girl</u> [gɜ:rl] preschool ~ [ˈpri:sku:l gɜ:rl] school ~ [sku:l gɜ:rl]
жінк//а, ~и ж ~ середніх літ ~ похилого віку зріла ~ літня ~ молода́ ~ стара́ ~; стар//а́, ~ої ж розм.	kobiet//а, ~у ~ w średnim wieku ~ w podeszłym wieku dojrzała ~ starsza ~ młoda ~ stara ~; star//а, ~ej; staruszk//а, ~i pieszcz.	woman [ˈwʊmən] (women [ˈwɪmɪn] pl) middle-aged ~ [ˈmɪd(ə)l eɪdʒd ˈwʊmən] elderly ~ [ˈeldəli ˈwʊmən] adult ~ [ˈædʌlt ˈwʊmən] elderly ~ [ˈeldəli ˈwʊmən] young ~ [jʌŋ ˈwʊmən] old ~ [əʊld ˈwʊmən]
немовл//я́, ~яти с	niemowl//ę, ~ęcia	<u>baby</u> [ˈbeɪbi]; infant [ˈɪnfənt]
хлоп//ець, ~ця ч ~-підліток	chłopak, ~а; chłop//iec, ~ca nastolat//ek, ~ka pot.; kilkunastolat//ek, ~ka pot.	boy [bɔɪ] teen-age ~ [ˈti:neɪdʒ bɔɪ]
хлопчик, ~а ч ~ дошкільного віку ~ шкільного ~	chłopczyk, ~а ~ w wieku przedszkolnym ~ w wieku szkolnym	boy [bɔɪ] preschool ~ [ˈpri:sku:l bɔɪ] school ~ [sku:l bɔɪ]
чоловік, ~а ч	mężczyzn//а, ~у	man [mæn] (men [men] pl)

зрілий ~ літній ~ молодий ~; юна́к, ~а́ ч старій ~; стар//ій, ~ого ж розм. ~ похілого віку ~ середніх літ	dojrzały ~ starszy ~ młody ~ stary ~; star//y, ~ego; starusz//ek, ~ka <i>pieszcz.</i> ~ w podeszłym wieku ~ w średnim wieku	adult ~ ['ædʌlt mæn] elderly ~ ['eldəli mæn] young ~ [jʌŋ mæn] old ~ [əʊld mæn] elderly ~ ['eldəli mæn] middle-aged ['mɪd(ə)l eɪdʒd mæn]
Будова тіла	Budowa ciała	Body Build
атлетичний	atletyczny	<u>athletic</u> [æθ'letɪk]
кремезний	krępy, przysadzisty	<u>strong</u> [strɔ:ŋ]; <u>hale</u> [heɪl]
спортівний	wysportowany	<u>sportive</u> ['spɔ:rtɪv]
стрункий	smukły	<u>slender</u> ['slendər]; <u>gracile</u> ['græsəl]
сутулий	przygarbiony, zgarbiony	<u>round-shouldered</u> [raʊnd 'ʃəʊldəd]
гладкий, огрядний, опасистий, товстий; тов- стун, ~а ч розм.	gruby, korpulentny, otyły, opasły, tęgi; grubas, ~a; tłuszczoch, ~a <i>pogard.</i> albo <i>żart.</i>	<u>fat</u> [fæt]; <u>puffy</u> ['pʌfɪ]; <u>fatso</u> ['fætsəʊ]; <u>fatty</u> ['fæti]; <u>puddge</u> [pʌdʒ]; <u>fat-guts</u> ['fætgʌts]
худий, худорлявий; худяк, ~а ч ~ як тріска фраз.	chudy, szczupły; chudziel//ec, ~ca <i>pot.</i> ~ jak patyk; ~ jak szkielet	<u>thin</u> [θɪn]; <u>slight</u> [slart]; thin person [θɪn 'pɜ:sn] as ~ as a rake [əz θɪn əz ə reɪk]; as ~ as lath [əz θɪn əz lɑ:θ]
Зріст	Wzrost	Height
висок//ий ~ого зросту	wysok//i ~iego wzrostu	tall [tɔ:l] ~ <u>height</u> [tɔ:l haɪt]
малого зросту	małego wzrostu	short height [ʃɔ:t haɪt]
невисокий, низький	niewysoki, niski	short height [ʃɔ:t haɪt]
середнього зросту	średniego wzrostu	<u>average height</u> ['æv(ə)rɪdʒ haɪt]
Тіло	Ciało	Body
бакенбард//и, ~ів мн (бакенбард, ~а ч); бак//и, ~ів мн густі ~ дóвгі ~ сивіючі ~	bokobrod//y, ~ów; bak//i, ~ów (bak, ~a) gęste ~ długie ~ szpakowate ~	<u>whiskers</u> ['wɪskərz] (whisker ['wɪskər]); <u>sideburns</u> ['saɪdbɜ:rnz] (sideburn ['saɪdbɜ:rn]) thick ~ [θɪk 'wɪskərz] long ~ [lɒŋ 'wɪskərz] graying ~ ['greɪŋ]

		'wiskərz]
бород//á, ~й ж густá ~ дóвга ~ сивувáта ~	brod//a, ~y bujna ~ długa ~ siwawa ~	<u>beard</u> [biəd] bushi ~ ['bʊʃi biəd] long ~ [lɒŋ biəd] graying ~ ['greɪŋ biəd]
борóдавк//а, ~и ж	borodawk//a, ~i	wart [wɔ:t]
брóви, брив <i>мн</i> (бров//á, ~й ж) густі ~ дугоподібні ~ зрощені ~ на́супити ~ при́підняті ~ сві́тлі ~ чо́рні ~	brw//i, ~i (brew, brwi) gęste ~ łukowate ~ zrośnięte ~ zmarszczyć ~ uniesione ~ jasne ~ czarne ~	eyebrows ['aɪbrəʊz] (eyebrow ['aɪbrəʊ]) thick ~ [θɪk 'aɪbrəʊz] arched ~ [ɑ:tʃt 'aɪbrəʊz] spliced ~ [splɑɪst 'aɪbrəʊz] to frown [fraʊn] raised ~ [reɪzd 'aɪbrəʊz] light ~ [laɪt 'aɪbrəʊz] black ~ [blæk 'aɪbrəʊz]
весня́н//ки, ~ок <i>мн</i> (весня́нк//а, ~и ж); лас- тові́нн//я, ~я с	pieg//i, ~ów (pieg, ~a <i>m</i>)	freckles ['frekəlz] (freckle ['frekəl])
ві//і, ~й <i>мн</i> (ві//я, ~ї ж)	rzęsy, rzęs (rzęs//а, ~у)	eyelashes ['aɪləʃɪz] (eyelash ['aɪləʃ]) thick ~ [θɪk 'aɪləʃɪz] long ~ [lɒŋ 'aɪləʃɪz] curled ~ [kɜ:ld 'aɪləʃɪz] short ~ [ʃɔ:t 'aɪləʃɪz] false ~ [fɔ:ls 'aɪləʃɪz] light ~ [laɪt 'aɪləʃɪz] dark ~ [dɑ:k 'aɪləʃɪz] black ~ [blæk 'aɪləʃɪz] fluffy ~ ['flʌfɪ 'aɪləʃɪz]
волóсс//я, ~я с густé ~ дóвге ~ жй́рне ~ каштáнове ~ корóтке ~ кучеря́ве ~ прямé ~ рідké ~ розпáтлане ~ <i>розм.</i> розпúщене ~ рудé ~ сві́тле ~ сі́ве ~	włos//y, ~ów <i>lm</i> bujne ~ długie ~ tłuste ~ kasztanowe ~ krótkie ~ kędzierzawe ~ proste ~ rzadkie ~ rozczochrane ~ rozpuszczone ~ rude ~ jasne ~ siwe ~	hair [heə] thick ~ [θɪk heə] long ~ [lɒŋ heə] oily ~ ['ɔɪli heə] nutbrown ~ [nʌt'braʊn heə] short ~ [ʃɔ:t heə] curly ~ ['kɜ:rlɪ heə] straight ~ [streɪt heə] thin ~ [θɪn heə] disheveled [,dɪ'sevəld heə] loose ~ [lu:s heə] red ~ [red heə] light ~ [laɪt heə]

сивувáте ~ тémне ~ фарбóване ~ хвиля́сте ~ чóрне ~	szpakowate ~ ciemne ~ farbowane ~ faliste ~ czarne ~	gray ~ [grei heə] gray ~ [grei heə] dark ~ [da:kheə] dyed ~ [daɪd heə] wavy ~ ['weɪvi heə] black ~ [blæk heə]
вúс//а, ~ів мн (вус, ~а ч) дóвгі ~ корóткі ~ пухна́сті ~	wąs//y, ~ów (wąs, ~а) długie ~ krótkie ~ puszyste ~	moustache ['mʌstæʃ] <i>sing.</i> long ~ [lɒŋ 'mʌstæʃ] short ~ [ʃɔ:t 'mʌstæʃ] fluffy ~ ['flʌfi 'mʌstæʃ]
вú//ха, ~х мн (вúх//о, ~а с) велі́кі ~ відстовбúрчені ~ малéнькі ~	usz//y, ~u/ów (uch//o, ~а) duże ~ odstające ~ małe ~	ears [iəz] (ear [iə(r)]) big ~ [big iəz] protruding ~ [prə'tru:diŋ iəz] little ~ ['lɪtl iəz]
гú//би, ~б мн (губ//á, ~й ж) вéрхня губá ~ бáнтиком закúсувати ~ зáяча губá нафарбóвані ~ ні́жня губá обв́ітрені ~ пóвні ~ товсті́ ~ тонкі́ ~	us//ta, ~t; war//gi, ~g (warg//a, ~i) górna warga buzia w ciup zagryzać ~ zajęcza warga; rozszczep wargi umalowane ~ dolna warga ogorzałe ~ pełne ~ grube ~ wąskie ~	lips [lɪps] (lip [lɪp]) upper ~ ['ʌpə(r) lɪp] bow ~ [bəʊ lɪps] to bite the ~ [baɪt ði: lɪps] cleft ~ [kleft lɪp] painted ~ [peɪntɪd lɪps] underlip ['ʌndəlɪp] chapped ~ [tʃæpt lɪps] full ~ [fʊl lɪps] thick ~ [θɪk lɪps] thin ~ [θɪn lɪps]
долóн//я, ~і ж	dłó//ń, ~ni	palm [pɑ:m]
зúб//и, ~ів мн (зуб, ~а ч) бі́лі ~ вéрхні ~ вставні́ ~ криві́ ~ ні́жні ~ рівні́ ~	zęb//y, ~ów (ząb, zęba) białe ~ górne ~ sztuczne ~ krzywe ~ dolne ~ proste ~	teeth [ti:θ] (tooth [tu:θ]) white ~ [waɪt ti:θ] upper ~ ['ʌpə(r) ti:θ] false ~ [fɔ:ls ti:θ] crooked ~ ['krʊkɪd ti:θ] lower ~ ['ləʊə(r) ti:θ] even ~ ['i:vən ti:θ]
кос//á, ~й ж	warkocz, ~а m	<u>bra</u> id [breɪd]
кула́к, ~á ч тримáти ~й фраз.	pięś//ć, ~ci ż trzymać kciuki	<u>f</u> ist [fɪst] to keep fingers crossed [ki:p 'fɪŋgəz krɒst]

лісин//а, ~и ж	lysin//a, ~y	bald head [bɔ:ld hed]
нігт//і, ~ів мн (ніг//оть, ~тя ч)	paznokc//ie, ~i (paznok//ieć, ~cia)	nails [neɪlz] (nail [neɪl])
грізти ~	gryźć ~	to bite (bit, bitten) ~ [baɪt (bit, 'bɪtn) neɪlz]
дóвгі ~	długie ~	long ~ [lɒŋ neɪlz]
зламáти ніготь	złamać paznokieć	to brake (broke, broken) a nail [breɪk (brəʊk, 'brəʊkən) ə neɪl]
корóткі ~	krótkie ~	short ~ [ʃɔ:t neɪlz]
нафарбóвані ~	pomalowane ~	polished ~ ['pɒlɪʃt neɪlz]
фарбувáти ~	malować ~	to paint ~ [peɪnt neɪlz]
ніс, нóса ч	nos, ~a	nose [nəʊz]
дóвгий ~	długi ~	long ~ [lɒŋ nəʊz]
кирпáтий ~	perkaty ~, zadarty ~	snub ~ [snʌb nəʊz]
~ з горб́інкою	garbaty ~	~ with a hump [nəʊz wɪð eɪ hʌmp]
~ картóплею	~ jak kartofel	flat ~ [flæt nəʊz]
орлі́ний ~	orli ~	roman ~ ['rəʊmən nəʊz]
прямі́й ~	prosty ~	straight ~ [streɪt nəʊz]
но́ги, ніг мн (ног//á, ~й ж)	nogi, nóg (nog//a, ~i)	legs [legz] (leg [leg])
дóвгі ~	długie ~	long ~ [lɒŋ legz]
кріві́ ~	krzywe ~	crooked ~ ['krʊkɪd legz]
лі́ва нога́	lewa noga	left ~ [left leg]
пра́ва нога́	prawa noga	right ~ [raɪt leg]
рівні́ ~	proste ~	straight ~ [streɪt legz]
стрункі́ ~	zgrabne ~	slender ~ ['slendər legz]
корóткі ~	krótkie ~	short ~ [ʃɔ:t legz]
облі́чч//я, ~я с	twarz, ~y ź	face [feɪs]
ві́довжене ~	wydłużona ~	elongated ~ ['i:lɒŋgeɪtɪd feɪs]
ві́раз ~	wyraz ~y	facial expression ['feɪʃəl ɪk'spreʃn]
вирáзне ~	wyrazista ~	expressive ~ [ɪk'spresɪv feɪs]
відкрі́те ~	szczera ~	sincere ~ [sɪn'siə(r) feɪs]
гру́бі рі́си ~	grube rysy ~y	rude ~ [ru:d feɪs]
зморшкóвате ~	pomarszona ~	wrinkled ~ ['rɪŋklɪd feɪs]
запу́хле ~	zapuchnięta ~	swollen ~ ['swɒlən feɪs]
квадрáтне ~	kwadratowa ~	square ~ [skweə(r) feɪs]
крúгле ~	okrągła ~	round ~ [raʊnd feɪs]
овáльне ~	owalna ~	oval ~ ['əʊvəl feɪs]
~ з ластові́нням	piegowata ~	freckled ~ ['freklɪd feɪs]

<p>подóбгасте ~</p> <p>пράвильні рíси ~</p> <p>рíси ~</p> <p>худорля́ве ~</p>	<p>pociągła ~</p> <p>regularne rysy ~y</p> <p>rysy ~y</p> <p>szczupła ~</p>	<p>elongated ~ ['i:lɒŋgeɪtɪd feɪs]</p> <p>proper facial features ['prɒpə(r) 'feɪʃəl 'fi:tʃə(r)]</p> <p>facial features ['feɪʃəl 'fi:tʃə(r)]</p> <p>thin ~ [θɪn feɪs]</p>
<p>óч//і, ~ёй <i>мн</i> (ók//о, ~а, с)</p> <p>блакітні ~</p> <p>велі́кі</p> <p>виря́чкува́ті ~</p> <p>гли́боко поса́джені ~</p> <p>зелéні ~</p> <p>запла́кані ~</p> <p>ка́рі ~</p> <p>ко́сі ~</p> <p>кругі́ під ~йма</p> <p>ку́тики ~ей</p> <p>ма́лі ~</p> <p>морга́ти ~йма</p> <p>сі́рі ~</p> <p>сві́тлі ~</p> <p>те́мні ~</p>	<p>ocz//y, ~u (ok//o, ~a)</p> <p>niebieskie ~</p> <p>duże ~</p> <p>wyłupiaste ~</p> <p>głęboko osadzone ~</p> <p>zielone ~</p> <p>zapłakane ~</p> <p>piwne ~</p> <p>zezowate ~</p> <p>kręgi pod ~ami</p> <p>kąciki ~u</p> <p>małe ~</p> <p>mrugać ~ami</p> <p>szare ~</p> <p>jasne ~</p> <p>ciemne ~</p>	<p>eyes [aɪz] (eye [aɪ])</p> <p>blue ~ [blu:aɪz]</p> <p>big ~ [bɪg aɪz]</p> <p>goggle ~ ['gɒɡl̩ aɪz]</p> <p>deep set ~ [di:p set aɪz]</p> <p>green ~ [gri:n aɪz]</p> <p>tearful ~ ['tɪəfəl aɪz]</p> <p>brown ~ [braʊn aɪz]</p> <p>slanting ~ ['slɑ:ntɪŋ aɪz]</p> <p>circles under the ~ ['sɜ:kəl 'ʌndə(r) ðə aɪz]</p> <p>corners of the ~ ['kɔ:nə(r) əv ðə aɪz]</p> <p>small ~ [smɔ:l aɪz]</p> <p>to blink with ~ [blɪŋk wɪð aɪz]</p> <p>grey ~ [greɪ aɪz]</p> <p>light ~ [laɪt aɪz]</p> <p>dark ~ [dɑ:k aɪz]</p>
<p>па́//лець, ~льця <i>ч</i></p> <p>безіме́нний ~</p> <p>велі́кий ~</p> <p>гру́бі ~льці</p> <p>вказі́вний ~</p> <p>ма́ленькі ~льчики</p> <p>мізі́н//ець, ~ця</p> <p>серéдній ~</p> <p>тонкі́ ~льці</p>	<p>pal//ec, ~ca</p> <p>serdeczny ~</p> <p>duży ~, wielki ~;</p> <p>kciuk, ~a</p> <p>grube ~ce</p> <p>wskazujący ~</p> <p>małe paluszki</p> <p>mały ~</p> <p>~ środkowy</p> <p>cienkie ~ce</p>	<p>finger ['fɪŋgə(r)]</p> <p>ring ~ [rɪŋ 'fɪŋgə(r)]</p> <p>thumb [θʌm]</p> <p>rough ~s [rʌf 'fɪŋgə(r)]</p> <p>forefinger ['fɔ: fɪŋgə(r)]</p> <p>small ~s [smɔ:l 'fɪŋgə(r)]</p> <p>little ~ ['lɪtl 'fɪŋgə(r)]</p> <p>middle ~ ['mɪdl 'fɪŋgə(r)]</p> <p>thin ~s [θɪn 'fɪŋgə(r)]</p>
<p>перені́сс//я, ~я <i>с</i></p>	<p>nasad//a nos//a, ~y ~a <i>ż</i></p>	<p>bridge of nose [brɪdʒ əv nəʊz]</p>
<p>підборі́дд//я, ~я <i>с</i></p> <p>го́стре ~</p> <p>кру́гле ~</p> <p>я́мочка на ~і</p>	<p>podbród//ek, ~ka <i>m</i>;</p> <p>brod//a, ~y <i>ż</i></p> <p>spiczasta broda</p> <p>okrągły ~</p> <p>dolek w brodzie</p>	<p>chin [tʃɪn]</p> <p>pointy ~ ['pɔɪntɪ tʃɪn]</p> <p>round ~ [raʊnd tʃɪn]</p> <p>dimpled ~ ['dɪmplɪt tʃɪn]</p>

подвійне ~	podwójny ~	double ~ ['dʌbl tʃɪn]
плечі, плечей/пліч <i>мн</i> (плеч//é, ~á с) широкі ~ вузькі ~	rami//ona, ~on (rami//ę, ~enia); bark//i, ~ów (bark, ~u <i>m</i>) szerokie ~ wąskie ~	shoulders ['ʃəʊldə(r)s] (shoulder ['ʃəʊldə(r)]) wide ~ [waɪd 'ʃəʊldə(r)s] narrow ~ ['nærəʊ 'ʃəʊldə(r)s]
пові//ки, ~к <i>мн</i> (по- вік//а, ~и <i>ж</i>)	powie//ki, ~k (powiek//a, ~i)	eyelids ['aɪlɪdz] (eyelid ['aɪlɪd])
погляд, ~у ч блукати ~ом <i>фраз.</i> ворожий ~ доброзичливий ~ запитливий ~ зосереджений ~ зухвалий ~ пильний ~ ~ спідлоба пронізливий ~ пронікливий ~ розсіяний ~ розумний ~ скрадливий ~ спокійний ~ уважний ~ холодний ~	spojrzeni//e, ~a <i>n</i> ; wzrok, ~u błądzić ~em wrogie ~ życzliwe ~ pytające ~ skupione ~ zuchwały wzrok badawcze ~ ~ spode łba przeszywające ~ przenikliwy ~ roztargnione ~ rozumne ~ ukradkowe ~ spokojne ~ uważne ~ chłodne ~, zimny wzrok	eye [aɪ]; look [lʊk]; gaze [geɪz]; glance [glɑːns] wandering ~ ['wɒnd(ə)rɪŋ aɪ] hostile ~ ['hɒstəl aɪ] friendly ~ ['frendli aɪ] curious ~ ['kjʊəriəs aɪ] concentrated ~ ['kɒnsəntreɪtɪd aɪ] defiant ~ [dɪ'faɪənt aɪ] gaze [geɪz] to look to the floor [lʊk tə ðə flɔː(r)] piercing gaze ['pɪəsɪŋ geɪz] insightful look ['ɪnsaɪt(ʃ)l lʊk] scattered glance ['skætəd glɑːns] clever look ['klevə(r) lʊk] furtive ~ ['fɜːtɪv aɪ] calm ~ [kɑːm lʊk] attentive look [ə'tentɪv lʊk] cold look [kəʊld lʊk]
посмішк//а, ~и <i>ж</i> ; ўсмішк//а, ~и <i>ж</i> весела ~ доброзичлива ~ глузлива ~ іронічна ~ ледь помітна ~ ~ кризь сльози	uśmiech, ~u <i>m</i> wesoły ~, pogodny ~ życzliwy ~, szeroki ~ <i>fraz.</i> drwiący ~ ironiczny ~ ledwo zauważalny ~ ~ przez łzy	smile [smaɪl] cheerful ~ ['tʃɪəfl smaɪl] friendly ~ ['frendli smaɪl] mocking ~ ['mɒkɪŋ smaɪl] ironic ~ [aɪ'rɒnɪk smaɪl] barely noticeable ~ ['beəli 'nɒtɪsəbl smaɪl] ~ through tear [smaɪl θruː

чарівна́ ~	czarujący ~	teər] charming ~ ['tʃɑ:mɪ smɑɪl]
рóдимк//а, ~и <i>жс</i>	znami//ę, ~enia <i>n</i> ; pieprzyk, ~a/u <i>m</i>	mole [məʊl]
родім//а пля́м//а, ~ої ~и <i>жс</i>	znami//ę, ~enia <i>n</i> ; myszk//а, ~i <i>pot.</i>	birthmark ['bɜ:θmɑ:k]
рот, ~а <i>ч</i> вели́кий ~ мали́й ~ широ́кий ~	us//ta, ~t <i>lm</i> wielkie ~ małe ~ szerokie ~	mouth [maʊθ] big ~ [big maʊθ] small ~ [smɔ:l maʊθ] wide ~ [waɪd maʊθ]
ру́//ки, ~к <i>мн</i> (рук//á, ~й <i>жс</i>) догля́нути ~ зане́дбані ~; за- пу́щені ~ золоті ~ <i>фраз.</i> лі́ва рука́ ні́жні ~ пра́ва рука́ спрацьо́вані ~ тверда́ рука́ <i>фраз.</i> шерша́ві ~	ręce, rąk (rę́k//а, ~i) wypielęgowane ~ zaniedbane ~ złota rączka lewa ręka delikatne ~ prawa ręka spracowane ~ twarda ręka szorstkie ~	hands [hændz] (<i>hand</i> [hænd]) well-groomed ~ [wel 'gru:md hændz] unkempt ~ [ʌn'kem(p)t hændz] skillful fingers ['skɪl.fəl 'fɪŋgərz] left hand [left hænd] delicate ~ ['delɪkət hændz] right hand [raɪt hænd] work-weary ~ [wɜ:k 'wiəri hændz] a firm hand [ə fɜ:m hænd] rough ~ [rʌf hændz]
сльо́зи, слі́з <i>мн</i> (сльоз//á, ~й <i>жс</i>) гіркі ~ крокоді́лячі ~ <i>фраз.</i> ковта́ти ~ <i>фраз.</i> ~ ко́тяться по щока́х ~ ра́дості смі́ятися крі́зь ~ <i>фраз.</i>	łzy, łez (łza, łzy) gorzkie ~ krokodyle ~ połykać ~ ~ płyną po policzkach ~ radości śmiać się przez ~	tears ['tiəz] (<i>tear</i> ['tiə]) bitter ~ ['bɪtə(r) teəz] crocodile ~ ['krɒkədəɪl teəz] to suppress sobbing [sə'pres 'sɒbɪŋ] ~ roll down the cheeks [teəz rəʊl daʊn ðə tʃi:ks] ~ of joy [teəz əv dʒɔɪ] ~ behind the smile [teəz bɪ'haɪnd ðə smaɪl]
та́лі//я, ~ї <i>жс</i> тонка́ ~	tali//а, ~i cienka ~	waist [weɪst] slender ~ ['slen.dər weɪst]
торс, ~а <i>ч</i> волоса́тий ~	tors, ~u owłosiony ~	torso ['tɔ:səʊ] hairy ~ ['heəri 'tɔ:səʊ]

фігу́р//а, ~и ж струнка́ ~	sylwetk//а, ~i zgrabna ~	figure ['fɪgə(r)] slender ~ ['slendə 'fɪgə(r)]
чол//о́, ~а с висо́ке ~ відкрито́ ~ низо́ке ~ хму́рити ~	czoł//o, ~a wysokie ~ otwarte ~ niskie ~ chmurzyć ~	forehead ['fɒrɪd] high ~ [haɪ 'fɒrɪd] open ~ ['əʊpən 'fɒrɪd] low ~ [ləʊ 'fɒrɪd] to frown [fraʊn]
ши́//я, ~ї ж до́вга ~ ко́ротка ~	szy//ja, ~i długa ~ krótka ~	neck [nek] long ~ [lɒŋ nek] short ~ [ʃɔ:t nek]
шкі́р//а, ~и ж бліда́ ~ смугла́ ~ рум'яна́ ~	cer//а, ~у blada ~ smagła ~, śniada ~ rumiana ~	skin [skɪn] pale ~ [peɪl skɪn] tan ~ [tæn skɪn] ruddy ~ ['rʌdi skɪn]
шрам, ~у ч	blizn//а, ~у ż	scar [ska:]
що́ки, щік <i>мн</i> (щок//а́, ~ї ж) бліди́ ~ запа́лі ~ пухкі́ ~ рум'яні́ ~ я́мки на щока́х	policz//ki, ~ek (policz//ek, ~ka <i>m</i>) blade ~ zapadnięte ~ pulchne ~ rumiane ~ dołki na ~kach	cheeks [tʃi:ks] (cheek [tʃi:k]) pale ~ [peɪl tʃi:ks] sunken ~ ['sʌŋkən tʃi:ks] plump ~ [plʌmp tʃi:ks] ruddy ~ ['rʌdi tʃi:ks] dimples on ~ ['dɪmplɪz ɒn tʃi:ks]
Риси характеру	Cechy charakteru	Character
амора́льний, немо- ра́льний	amoralny, niemoralny	amoral [ˌeɪ'mɒrəl]; immoral [ɪ'mɒrəl]
акти́вний, дія́льний	aktywny, czynny	active ['æktɪv]
амбі́тний	ambitny	ambitious [æm'biʃəs]
байдуже́й, безду́шний, нечу́лий	obojętny, nieczuły, niewrażliwy, bezduszny; chłodny jak ryba <i>fraz.</i> ; człowiek o zimnym sercu <i>fraz.</i>	indifferent [ɪn'dɪfərənt]; apathetic [ˌæpə'θetɪk]; insensible (to) [ɪn'sensɪbəl]; as cool as a cucumber <i>idiom</i>
балаку́чий, гові́ркий язика́та Хвеська <i>фраз.</i>	gadatliwy, rozmowny	chatty ['tʃæti]; talkative ['tɔ:kətɪv]; gabby ['gæbi <i>amer.</i> ; chatty Cathy ['tʃæti 'kæθi:]
безжа́льний, жорс- то́кий; не ма́є Бо́га в се́рці <i>фраз.</i>	bezlitosny, okrutny, nieubłagany, srogі	cruel ['kru:əl]; heartless ['hɑ:tləs]
безкомпро́місний	bezkompromisowy	uncompromising

		[ʌn 'kɒmprəmaɪzɪŋ]
безвідповідальний	bezodpowiedzialny	irresponsible [ˌɪrɪ 'spɒnsɪbl]
безкорисливий	bezinteresowny	disinterested [dɪ 'sɪntərəstɪd]
безпосередній, природний, простий	bezpośredni, prosty, naturalny	natural ['nætʃrəl]; ingenuous [ɪn 'dʒenjʊəs]
безхарактерний, безвольний; ні риба ні м'ясо <i>фраз.</i>	bezwolny; ni pies, ni wydra	characterless ['kærɪktələs]; between hay and grass [bɪ 'twi:n heɪ ənd grɑ:s]
безстрашний, відважний, мужній, сміливий	nieustraszony, odważny, mężny, śmiały	brave [breɪv]; fearless ['fiələs]
безтурботний	beztroski, niefrasobliwy	careless ['keələs]
боязкий, боягузливий <i>зневаж.</i> ; заяча душа <i>фраз.</i>	bojaźliwy, lękliwy, tchórzliwy; człowiek małego ducha	fainthearted [ˌfeɪnt 'hɑ:tɪd]; timid ['tɪmɪd]
ввічливий, люб'язний, привітний	grzeczny, przyjazny, uprzejmy, życzliwy	gallant ['gælənt]; polite [pə 'laɪt]; pleasant ['pleznt]; friendly ['frɛndli]; hospitable [hɒs 'pɪtəbəl]
вередливий, капризний	kapryśny, wybredny, grymaśny <i>pot.</i>	capricious [kə 'prɪʃəs]; freakish ['fri:kɪʃ]; wayward ['weɪwəd]; naughty ['nɔ:ti] (<i>about children</i>)
веселий, життєрадісний	pogodny, radosny, wesoły	merry ['meri]; cheerful ['tʃiəfl]
видатний, великий, непересічний, чільний	czołowy, eminentny, nieprzeciętny, wielki, wybitny	outstanding [aʊt 'stændɪŋ]; famous ['feɪməs]
вимогливий	wymagający	demanding [dɪ 'mɑ:ndɪŋ]
витривалий, стійкий	wytrwały, nieustępliwy	hardy ['hɑ:di]; proof [pru:f]
відвертий, щирий; відкрите серце <i>фраз.</i>	otwarty, szczery	franc [fræŋk]; sincere [sɪn 'sɪə(r)]
відповідальний	odpowiedzialny	responsible [rɪ 'spɒnsəbl]
вірний	wierny	faithful ['feɪθfl]
вольовий	o silnej woli	volitional [vəʊ 'lɪʃnəl]
впертий ~ як віслюк <i>фраз.</i>	uparty ~ jak kozioł	stubborn ['stʌbən] as ~ ad a pig [əz 'stʌbən əz ə piɡ]
вразливий	wrażliwy	impressionable [ɪm 'preʃənəbl]

врівноважений	zrównoważony, opanowany	balanced ['bælənst]
гордовітий, зарозу- мілий, пихатий	arogancki, pyszny, wyniosły, zarozumiały	arrogant ['ærəgənt]; con- ceited [kən'si:tɪd]
делікатний, тактовний	delikatny, dyskretny, taktowny	delicate ['delɪkət]; tactful ['tæktfəl]
дилетант, ~а ч; аматор, ~а ч; профан, ~а ч	dyletant, ~a; amator, ~a; laik, ~a; profan, ~a	dilettante [ˌdɪlə'tænti]; amateur ['æmətər]
дисциплінований	zdyscyplinowany, karny, subordynowany	disciplined ['dɪsəplɪnd]
добродушний	dobroduszny, dobrotliwy, poczciwy; złote serce <i>fraz.</i>	kind [kaɪnd]; kindhearted ['kaɪnd'hɑ:tɪd]
доброзичливий; добре сэрце <i>fraz.</i>	życzliwy, przychylny	benevolent [bɪ'nevələnt]
довірливий	ufny	trustful ['trʌstfʊl]
докучливий, на- брідливий, настірний	dokuczliwy, natrętny, natarczywy	insistent [ɪn'sɪstənt]
допитливий, цікавий	ciekawy	curious ['kjʊəriəs]
дотепний	dowcipny	witty ['wɪti]
дріб'язковий	drobnostkowy, małostkowy	petty ['peti]
забудькуватий	zapominalski <i>pot.</i>	forgetful [fə'getfəl]
замкнутий, скритний	skryty, zamknięty	avaricious [ˌævə'rɪʃəs]; mi- serly ['maɪzəli]
заповзятливий, підп- риємливий	przedsiębiorczy, rzutki	enterprising ['entəpraɪzɪŋ]
зздрісний	zazdrosny, zawistny	envious ['enviəs]
запальний; гарячий сэрцем <i>fraz.</i>	zapalczywy, wybuchowy	inflammatory [ɪn'flæmətəri]
звичайний, орди- нарний, пересічний, ря- довий	ordynarny, pospolity, przeciętny	usual ['ju:ʒuəl]; ordinary ['ɔ:dnri]
здібний, обдарований	utalentowany, uzdolniony, zdolny	capable ['keɪpəbl]; endowed [ɪn'daʊɪd]; gifted ['gɪftɪd]; talented ['tæləntɪd]
злопам'ятний	pamiętliwy	rancorous ['ræŋkərəs]
зухвятий, нахабний	arogancki, bezczelny, zuchwały	daring ['deərɪŋ]
кар'єрист, ~а ч	karirowicz, ~a <i>lekcew.</i>	careerist [kə'riərɪst]

кмітливий, спритний	obrotny, zaradny, sprytny	smart [smɑ:t]
красномовний	elokwentny, wymowny, zlotousty	eloquent ['eləkwənt]; oratorical ['ɔrətərɪkl]
легковажний	lekkomyślny, niefrasobliwy, beztroski	frivolous ['frɪvələs] thoughtless ['θɔ:tləs]
лицемірний, дво- лікий; вовк в овечій шкурі <i>фраз.</i> ; дволікий Янус <i>фраз.</i> ; і нашим і вашим <i>фраз.</i>	obłudny, dwulicowy, faryzeuszowski; wilk w owczej skórze; wilk w jagnięcej skórze	hypocritical [ˌhɪpə'krɪtɪkəl]; double-dealing [ˌdʌblɪ'di:lɪŋ]; a wolf in a lamb's skin [ə wʊlf ɪn ə læmz skɪn]; a wolf in sheep's clothing [ə wʊlf ɪn ʃi:ps 'kləʊðɪŋ]; two-faced Janus ['tu:'feɪst 'dʒeɪnəs]; Jack of all sides [dʒæk əv ɔ:l saɪdz]
лінійний, ледачий; лédар, ~я ч; лéж//ень, ~ня ч; ледáщ//о, ~а ч/с; лінів//ець, ~ця <i>розм. ч</i> ; нерóб//а, ~и ч/ж <i>розм.</i> ; гаволóв, ~а ч <i>зневаж.</i>	leniwy, leniuchowaty; le//ń, ~nia; leniuch, ~a; próżniak, ~a; leniw//iec, ~ca; migacz, ~a; nygus, ~a; wałko//ń, ~nia; niebieski ptak <i>фраз.</i> ; urodzony w niedzielę <i>фраз. żart. albo iron.</i>	lazy ['leɪzi]; idler ['aɪdl]; bummer ['bʌmə]
культурний	kulturalny	cultural ['kʌltʃərəl]; civi- lized ['sɪvɪlaɪzd]
мрійливий	marzycielski	dreamy ['dri:mi]; starry- eyed [ˌstɑ:ri'aɪd]
мстівий	mściwy	vengeful ['vendʒfəl]; rancorous ['ræŋkərəʊs]
неакурáтний, не- дбáлий, неохáйний	niedbały, nieporządny, niechlujny <i>pot.</i>	untidy [ʌn'taɪdi]
неговіркій, мовчаз- ний, небалакучий	małomówny, milczący, milkliwy, mrukliwy nierozmowny	taciturn ['tæsɪtʃ:n]
недовірливий, підоз- ріливий	nieufny, podejrzliwy	incredulous [ɪn'kredjʊləs]; mistrustful [ˌmɪs'trʌstfʊl]
незламний	nieugięty, niezłomny	unbreakable [ʌn'breɪkəbəl]
неквапливий, млявий, повільний; жвавий, як ведмідь за мухами <i>фраз.</i> ; швидкій, як слимак <i>фраз.</i>	opieszaly, ospaly, powolny; ciepłe kluski; lelum polelum <i>żart.</i> ; śpiąca królewna (<i>o kobietcie</i>)	laggard ['læɡəd]; slack [slæk]; slow [sləʊ]; as slow as a tortoise [əz sləʊ əz ə 'tɔ:təs]; as slow as wet weekend [əz sləʊ əz wet 'wi:k'end]
необáчний	pochopny	imprudent [ɪm'pru:dənt]
неорганізований	nieorganizowany	disorganized [dɪ'sɔ:gənəɪzd]
необов'язковий	nieobowiązkowy	frivolous ['frɪvələs]

непунктуальний	niepunktualny, nieterminowy	non-punctual [non'pʌŋktjuəl]
нерозва́жний	nierozważny	reckless ['rekləs]
неслухня́ний, непо- кі́рний	nieposłuszny, knańbrny,	recalcitrant [rɪ'kælsɪtrənt]; unruly [ʌn'ru:li]
нетакто́вний, неделі- ка́тний	nietaktowny, niedelikatny	tactless ['tæktləs]; impolite [ɪmpəl'aɪt]
неува́жний, роззявку- ва́тий <i>розм.</i>	nieuważny, roztargniony, roztrzepany; trąba jerychońska <i>fraz.</i>	inattentive [ɪnə'tentɪv]
нечу́йний, черстві́й	nieczuły, oschły	unresponsive [ʌnrɪs'pɒnsɪv]
нудні́й, нудо́тний <i>розм.</i>	nudny, nudziarski	boring ['bɔ:riŋ]
обере́жний	ostrożny	careful ['keəfl]; cautious ['kɔ:ʃəs]
об'єктивний, неупе- реджений	bezstronny, obiektywny	objective [əb'dʒektɪv]
обме́жений, примі- тíвний	ograniczony, prymitywny, prostacki	limited ['lɪmɪtɪd]; primitive ['prɪmɪtɪv]
обов'язко́вий, сум- лі́нний	obowiązkowy, sumienny	conscientious [kɒnʃi'enʃəs]
обра́зливий	obraźliwy, drażliwy	touchy ['tʌtʃi]
оптимістичний	optymistyczny, tęczywy	optimistic [ɒptɪ'mɪstɪk]
пасі́вний	bierny	passive ['pæsɪv]
педантíчний, ре- тельний, скрупульозний	pedantyczny, skrupulatny, rzetelny	careful ['keəfl]; pedantic [pə'dæntɪk]
песимістичний	pesymistyczny, defetystyczny	pessimistic [ˌpesɪ'mɪstɪk]
підлабу́зник, ~а ч; пі- дліз//а, ~и <i>розм. зневаж.</i>	pochlepc//а, ~у; lizus, ~а; wazeliniarz, ~а	sycophantic [ˌsɪkə'fæntɪk]; flunkey ['flʌŋki]
підлі́й	podły, nikiżemny, niegodziwy	sneaky ['sni:ki]
підстúпний	podstępny, przewrotny, perfidny <i>książk.</i>	cunning ['kʌnɪŋ]
побла́жливий, тер- пíмий, толера́нтний	pobłażliwy, tolerancyjny, wrozumiały	tolerant ['tɒlərənt]
покі́рний	pokorny, uległy, potulny	submissive [səb'mɪsɪv]; obedient [ə'bi:diənt]
порядний, чесний	przyzwoity, uczciwy	honest ['ɒnɪst]; honorable

		['ʊnərəbəl]
послідо́вний	konsekwentny	consistent [kən'sɪstənt]
правдолю́бний	miłujący prawdę	truthful ['tru:θfəl]
правдомóвний	prawdomówny	truthful ['tru:θfəl]
прагматі́чний	pragmatyczny	pragmatic [præg'mætɪk]
працьові́тий, праце- лю́бний, робо́т- ящий <i>розм.</i> ~ як ко́машка; робо- тя́ща як бджі́дка	pracowity, pilny, robotny ~ jak mrówka; ~ jak pszczołka	hard-working [,hɑ:d'wɜ:kɪŋ] busy as a bee ['bɪzi əz ə bi:]
принципо́вий	pryncypialny, rygorystyczny	principled ['prɪnsɪpld]
прі́страсний	namiętny, zapalony	passionate ['pæʃənət]
прямоли́нійний	prostoliniorny	straightforward [,streɪt'fɔ:wəd]
пунктуáльний	punktualny, terminowy	punctual ['pʌŋktjuəl]
ревні́вий	zazdrosny	jealous ['dʒeləs]
ріш́учий	zdecydowany, stanowczy	decisive [dɪ'saɪsɪv]
розум́ний, толко́вий <i>розм.</i>	rozumny, mądry, inteligentny	clever ['klevə(r)]; smart [smɑ:t]
самовпéвнений	pewny siebie	self-confident [,self'kɒnfɪdənt]; self-assured [,selfə'ʃɔ:d]
самокрі́тчний	samokrytyczny	self-critical [self'krɪtɪkəl]
сварлі́вий	kłótlivy, swarliwy	quarrelsome ['kwɔrələsəm]; grumpy ['grʌmpɪ]
сентиментáльний	sentymentalny, czułościowy	sentimental [,sentrɪ'mentəl]
серйóзний	poważny	serious ['sɪəriəs]
скéптик, ~а ч	skeptyk, ~а; niedowiar//ek, ~ka <i>pot.</i>	sceptic ['skeptɪk]; unbeliever [,ʌnbɪ'li:vər]
скрómний	skromny	modest ['mɒdɪst]; quiet ['kwaɪət]
скупі́й; скна́р//а, ~и ч/ж; жадніо́г//а, ~и ч/ж <i>розм.</i> ; скупердя́//й, ~я ч <i>розм.</i>	skąpy, centusiowski <i>pot.</i> ; kutw//а, ~у <i>rogar.</i> ; skner//а, ~у; skąp//iec, ~ca; centu//ś, ~sia; dusigrosz, ~а; harpagon, ~а <i>książk.</i> ; skąpiradł//o, ~а <i>n</i>	miser ['maɪzər]; <u>meanie</u> ['mi:nɪ]
сором'язлі́вий	wstydlivy, nieśmiały	shy [ʃaɪ]

спокійний	spokojny	calm [kɑ:m]; quiet ['kwaɪət]
спостережливий	spozrzegawczy	observant [əb'zɜ:vənt]
справедливий	sprawiedliwy	fair [feə(r)]
старанний, сумлінний	staranny, sumienny	diligent ['dɪlɪdʒənt]
сумний	smutny	sad [sæd]
сучасний	współczesny, nowoczesny, świeżej daty <i>fraz.</i>	modern ['mɒdn]; up-to-date [ˌʌptə'deɪt]
терплячий	cierpliwy	patient ['peɪfnt]
тіхий	cichy	calm [kɑ:m]; shy [ʃaɪ]
товариський; душа компанії <i>fraz.</i>	towarzyski, koleżański, przyjacielski, równy <i>pot.</i>	friendly ['frendli]
турботливий, уважний	troskliwy	caring ['keərɪŋ]
ущіпливий	uszczypliwy, złośliwy	annoying [ə'nɔɪŋ]
халтурник, ~а ч розм.; партач ~а ч зневаж.	niedbaluch, ~а; partacz, ~а	sloven [slɒvn]
хвалькуватий, самох- вальний розм.	chełpliwy, samochwalczy	boastful ['bəʊstfəl]; bragging ['bræŋɪŋ]
чемний	grzeczny, posłuszny	polite [pə'laɪt]; courteous ['kɜ:tiəs]
чуйний; велике серце <i>fraz.</i>	czuły, tkliwy, serdeczny; człowiek o gołębim sercu	sensitive ['sensətɪv]; responsive [rɪ'spɒnsɪv]
цинічний	cyniczny	cynical ['sɪnɪkəl]
щедрий	szczodry, hojny	generous ['dʒenərəs]; open- handed [ˌəʊpən'hændɪd]
Родінні зв'язки	Pokrewieństwo	Family Ties
баб//а, ~и ж; бабус//я, ~і ж нестл.; бабун//я, ~і ж нестл.	babk//а, ~і; babc//ia, ~і <i>pot.</i> ; babus//ia, ~і <i>pot.</i> ; babun//ia, ~і <i>pot.</i>	grandmother ['grænməðə(r)]; granny ['græni]; grandma ['grænma:]
батьк//й, ~ів мн названі ~ хрещені ~	rodzic//e, ~ów przybrani ~ ~ chrzestni ~	parents ['peərənts] (parent ['peərənt] <i>sing.</i>) foster ~ ['fɒstər 'peərənts] godparents ['gɒd 'peərənts]
батьк//о, ~а ч; тат//то, ~а ч розм. названий ~	ojc//iec, ~а; tat//а, ~у przybrany ~	father ['fɑ:ðə(r)]; daddy ['dædi]; dad [dæd] foster ~ ['fɒstər 'fɑ:ðə(r)]

хрещений ~	~ chrzestny	godfather ['gɒd 'fɑ:ðə(r)]
близнюк//й, ~ів <i>мн</i> (близнюк, ~а ч)	bliźnia//cy, ~ków (bliźniak, ~a)	twins [twɪnz] (twin [twɪn])
близнюч//ки, ~ок <i>мн</i> (близнючк//а, ~и ж)	bliźniaczk//i, ~ek (bliźniaczk//a, ~i)	twins [twɪnz] (twin [twɪn])
близня//та, ~т <i>мн</i>	bliźni//ęta, ~ąt; bliźniak//i (<i>różnej płci</i>), ~ów	twins [twɪnz]
брат, ~а ч двоюрідний ~ зведений ~ молодший ~ рідний ~ рідні ~и і сестри середній ~ старший ~	brat, ~a kuzyn, ~a; cioteczny ~ (<i>syn ciotki lub wuja</i>); stryjeczny ~ (<i>syn stryja</i>); wujeczny ~ (<i>syn wujka</i>) przyrodni ~ młodszy ~ rodzony ~ rodzeństw//o, ~a <i>n</i> średni ~ starszy ~	brother ['brʌðə(r)] cousin ['kʌzn] stepbrother ['step, brʌðə(r)] younger ~ ['jʌŋgə brʌðə(r)] native ~ ['neɪtɪv brʌðə(r)] native ~ and sisters ['neɪtɪv brʌðərz ənd 'sɪstərz] middle ~ ['mɪdl 'brʌðə(r)] older ~ ['əʊldə 'brʌðə(r)]
вітчим, ~а ч	ojczym, ~a	stepfather ['step, fɑ:ðər]
двійня//та, ~т <i>мн розм.</i>	dwojczk//i, ~ów	twins [twɪnz]
дитин//а, ~и ж малолітня ~ усиновлена ~	dzieck//o, ~a <i>n</i> nieletnie ~ adaptowane ~	child [tʃaɪld] (children ['tʃɪldrən] <i>pl</i>) young ~ [jʌŋ tʃaɪld] adopted ~ [ə'dɒptɪd tʃaɪld]
дід, ~а ч; діду//сь, ~ся <i>ч нестл.</i> ~ і баба	dziad//ek, ~ka; dziadziuni//o, ~a <i>pot.</i> dziadk//owie, ~ów <i>lm</i>	grandfather ['grænfa:ðə(r)]; grandpa ['grænpa:] ~ and grandmother ['grænfa:ðə(r) ənd 'grænmlðə(r)]
дочк//а, ~й ж молодша ~ названа ~ рідна ~ старша ~	córk//a, ~i młodsza ~ adaptowana ~ rodzona ~ starsza ~	daughter ['dɔ:tə(r)] younger ~ ['jʌŋgə 'dɔ:tə(r)] adopted ~ [ə'dɒptɪd 'dɔ:tə(r)] native ~ ['neɪtɪv 'dɔ:tə(r)] older ~ ['əʊldə 'dɔ:tə(r)]
дядьк//о, ~а ч	wuj (<i>brat matki lub ojca</i>), ~a; wuj//ek, ~ka; stryj (<i>brat ojca</i>), ~a; stryj//ek, ~ka	uncle ['ʌŋkl]

~ з дружиною	wujostw//o, ~a n; stryjostw//o, ~a n	~ and his wife ['ʌŋkl ənd hɪz waɪf]
з'я//ть, ~тя ч	zię//ć, ~cia	son in law [sʌn ɪn lɔ:]
кум, ~а ч	kum, ~a pot.	godfather ['gɒd fɑ:ðər]
кум//á, ~й ж	kum//a, ~y pot.	godmother ['gɒd mʌðər]
мáт//и, ~ері ж; мáм//а, ~и назváна ~ ~-одина́чка сурогáтна ~ хрещéна ~	matk//a, ~i; mam//a, ~y pot. przybrana ~ samotna ~ ~ zastępcza ~ ~ chrzestna ~	mother ['mʌðə(r)]; mammy ['mæmi]; mam [mæm] adopted ~ [ə'dɒptɪd 'mʌðə(r)] single ~ ['sɪŋgl 'mʌðə(r)] surrogate ~ ['sʌrəgət 'mʌðə(r)] godmother ['gɒd mʌðər]
мáчух//а, ~и ж	macoch//a, ~y	stepmother ['step mʌðər]
невістк//а, ~и ж	synow//a, ~ej	daughter in law ['dɔ:tə(r) ɪn lɔ:]
немовля́, ~ти с	niemowlę, ~cia	baby ['beɪbi]
онúk, ~а ч; внúk, ~а ч	wnuk, ~a	grandson ['grænsʌn]
онúчк//а, ~и ж; внúчк//а, ~и ж	wnuczka//a, ~i	granddaughter ['grændɔ:tə(r)]
опіку́н, ~а ч	opiekun, ~a	guardian ['gɑ:diən]
осироті//ти, ~ю, ~єш док.	osierocie//ć, ~ję, ~jesz	to be orphaned [bi 'ɔ:fənd]
охр//естіти, ~ещу́, ~éстиш док. ~ немовля́	ochrz//cić, ~czę, ~cisz ~ niemowlę	to baptise [bæp'taɪz]; to baptize [bæp'taɪz] амер. ~ a baby [bæp'taɪz ə 'beɪbi]
племі́нник, ~а ч; не́б//іж, ~ожа ч	siostrze//niec (syn siostry), ~ńca; bratan//ek (syn brata), ~ka	nephew ['nefju:]
племі́нниц//я, ~і ж	siostrzenic//a (córka siostry), ~y; bratanic//a (córka brata), ~y	niece [ni:s]
подру́жж//я, ~я с безді́тне ~	małżeństw//o, ~a; małżonk//owie, ~ów lm bezdzielne ~	couple ['kʌp(ə)l] childless ~ ['tʃaɪdləs 'kʌpl]
праба́б//а, ~и ж; пра- ба́бк//а, ~и ж; праба- бу́с//я, ~і ж нестл.	prababka//a, ~i	great-grandmother [greɪt- 'grænmʌðə]; great-grandma [greɪt 'grænmɑ:]
пра́внук, ~а ч	prawnik, ~a	great-grandson [greɪt-'grænsʌn]
пра́внучк//а, ~и ж	prawnuczka//a, ~i	great-granddaughter

		[greɪt'grændə:tə(r)]
прадід, ~а ч; праді- дү//сь, ~ся ч <i>пестл.</i>	prazied//ek, ~ka; praziad, ~a	great-grandfather [greɪt'grænfa:ðər]; great- grandpa [greɪt'grænpɑ:]
рідич, ~а ч близький ~ далекий ~	krewn//y, ~ego bliski ~ daleki ~	relative ['relətɪv] close ~ [kləʊz'relətɪv] distant ~ ['dɪs.tənt 'relətɪv]
рідичк//а, ~и ж близька ~ далека ~	krewn//a, ~ej bliska ~ daleka ~	relative ['relətɪv] close ~ [kləʊz'relətɪv] distant ~ ['dɪs.tənt 'relətɪv]
свек//ор, ~ра ч	teś//ć, ~cia	father-in-law ['fa:ðərɪnlə:]
свекрух//а, ~и ж	teściow//a, ~ej	mother-in-law ['mʌðə rɪnlə:]
сестр//а, ~і ж двоюрідна ~ зведена ~ молодша ~ рідна ~ середня ~ старша ~	siostr//a, ~y kuzynk//a, ~i; cioteczna ~ (<i>córka ciotki lub wuja</i>); stryjeczna ~ (<i>córka stryja</i>); wujeczna ~ (<i>córka wujka</i>) przyrodnia ~ młodsza ~ rodzona ~ średnia ~ starsza ~	sister ['sɪstə(r)] cousin ['kʌzn] stepsister ['step,sɪstə(r)] younger ~ ['jʌŋgə sɪstə(r)] native ~ ['neɪtɪv'sɪstə(r)] middle ~ ['mɪdl'sɪstə(r)] elder ~ ['eldə(r)'sɪstə(r)]
син, ~а ч; син//ок, ~ка ч <i>пестл.</i> молодший ~ названий ~ рідний ~ старший ~	syn, ~a; syn//ek, ~ka młodszy ~ adaptowany ~ rodzony ~ starszy ~	son [sʌn] younger ~ [jʌŋ'gə(r) sʌn] adopted ~ [ə'dɒptɪd sʌn] native ~ ['neɪtɪv sʌn] elder ~ ['eldə(r) sʌn]
сирот//а, ~і ж/ч	sierot//a, ~y	orphan ['ɔ:fən]
сім'//я, ~і ж багатодітна ~ велика ~ дружна ~ неповна ~ повна ~	rodzin//a, ~y ~ wielodzietna ~ liczna ~ zgodna ~ niepełna ~ pełna ~	family ['fæməli] large ~ [lɑ:dʒ'fæməli] large ~ [lɑ:dʒ'fæməli] friendly ~ ['frendli'fæməli] incomplete ~ [,ɪnkəm'pli:t 'fæməli] full ~ [fʊl'fæməli]
тес//ть, ~тя ч	teś//ć, ~cia	father-in-law ['fa:ðərɪnlə:]

тѣщ//а, ~і ж	teściow//а, ~ej	mother-in-law [ˈmʌðə rɪnlə:]
тітк//а, ~и ж; тіточк//а, ~и ж розм. пестл.	ciotk//а, ~i; cioc//іа, ~i	aunt [ɑːnt]
удочер//іти, ~ю, ~іш док.	adopt//ować, ~uję, ~ujesz	to adopt [əˈdɒpt]
удочеря//ти, ~ю, ~єш недок.	adopt//ować, ~uję, ~ujesz	to adopt [əˈdɒpt]
усинов//іти, ~лю, ~іш док.	usynawi//ć, ~ę, ~sz; adopt//ować, ~uję, ~ujesz	to adopt [əˈdɒpt]
усиновля//ти, ~ю, ~єш недок.	usynawia//ć, ~m, ~sz; usynowia//ć, ~m, ~sz; adopt//ować, ~uję, ~ujesz	to adopt [əˈdɒpt]
хрестіти, хрещу́, хрѣстиш <i>недок.</i> ~ дитіну	chrz//cić, ~czę, ~cisz ~ dziecko	to baptise [bæpˈtaɪz]; to baptize [bæpˈtaɪz] <i>амер.</i> ~ a child [bæpˈtaɪz ə tʃaɪld]
хрещѣник, ~а ч; пох- рѣсник, ~а ч	syn chrzestn//y, ~a ~ego; chrześniak, ~a <i>pot.</i>	godson [ˈɡɒdsən]
хрещѣниц//я, ~і ж; похрѣсниц//я, ~і ж	córk//a chrzestn//a, ~i ~ej; chrześniaczk//a, ~i <i>pot.</i>	goddaughter [ˈɡɒdˌdɔːtər]
Сімѣйний стан Stan cywilny Marital Status		
алімент//и, ~ів <i>мн</i> платіти ~	aliment//y, ~ów płacić ~	child support [tʃaɪld səˈpɔːt] to pay ~ [peɪ tʃaɪld səˈpɔːt]
вдів//ѣць, ~ця ч; удів//ѣць, ~ця ч	wdow//iec, ~ca	widower [ˈwɪdəvər]
вдов//а́, ~ій ж; удов//а́, ~ій ж	wdow//a, ~y	widow [ˈwɪd.əv]
дівчин//а, ~и ж; неза- між//ня, ~ньої ж	pann//a, ~y; niezameżn//a, ~ej	bachelorette [bætʃələˈret]; single [ˈsɪŋɡl] (<i>woman</i>)
дружін//а, ~и ж цивільна ~	żon//a, ~y; małżonk//a, ~i konkubin//a, ~y <i>ż</i> <i>praw.</i> ; nieślubn//a, ~ej <i>ż</i> <i>pot. żart.</i>	wife [waɪf] civil ~ [ˈsɪvl waɪf]
вій//ти заміж, ~ду ~, деш ~ <i>док.</i>	wyj//ść za męż, ~dę za ~, ~dziesz za ~	to get (got, got) married [get (gɒt, gɒt) ˈmæɪrɪd]
вихо//дити заміж, ~джу ~, ~диш ~ <i>недок.</i>	wycho//dić za męż, ~dżę za ~, ~dzisz za ~	to get (got, got) married [get (gɒt, gɒt) ˈmæɪrɪd]

заміж//ня, ~ньої ж; одружен//а жінк//а, ~ої ~и ж; заміж//ня жінк//а, ~ньої ~и ж;	mężatk//a, ~i; zameżn//a, ~ej; kobiet//a zameżn//a, ~y ~ej	married woman ['mærid 'wʊmən]
молодія//та, ~т мн	młó//dzi, ~dych <i>pot.</i>	newly wedded couple ['nju:li 'wedɪd 'kʌpl]
наречén//а, ~ої ж	narzeczon//a, ~ej	bride [braɪd]
наречén//ий, ~ого ч	narzeczon//y, ~ego	groom [gru:m]
овдові//ти, ~ю, ~еш док.	owdowie//ć, ~ję, ~jesz	to become (became, be- come) widowed [bɪ'kʌm' (bɪ'keɪm, bɪ'kʌm) wɪd.əʊd]
одружен//ий, ~ого ч	żonat//y, ~ego	married ['mærid]
одр//ужітися, ~ужуся, ~ужишся док.	zaw//rzeć związek małżeński, ~rę ~ ~, ~rzesz ~ ~	to get (got, got) married [get (gɒt, gɒt) 'mærid]
одружу//ватися, ~юся, ~єшся <i>недок.</i>	zawiera//ć związek małżeński, ~m ~ ~, ~sz ~ ~	to get (got, got) married [get (gɒt, gɒt) 'mærid]
ож//енітися, ~енюся, ~єнишся док.	ożeni//ć się, ~ę się, ~sz się	to get (got, got) married [get (gɒt, gɒt) 'mærid]
розлúчен//а, ~ої ж	rozwiedzion//a, ~ej; rozwódk//a, ~i	divorced [dɪ'vɔ:st]
розлúчен//ий, ~ого ч	rozwiedzion//y, ~ego; rozwodnik, ~a	divorced [dɪ'vɔ:st]
розлучá//тися, ~юся, ~єшся <i>недок.</i>	rozwodz//ić się, ~ę się, ~isz się	to divorce [dɪ'vɔ:s]
розл//учітися, ~учуся, ~учишся док.	rozwi//eść się, ~odę się, ~edziesz się	to divorce [dɪ'vɔ:s]
чоловік, ~а ч цивільний ~ неодружений ~; пáруб//ок, ~ка; нежо- нат//ий, ~ого; холостяк, ~á	mąż, męża; małżon//ek, ~ka konkubin, ~a <i>m</i> <i>praw.</i> ; nieślubn//y, ~ego <i>m pot. żart.</i> nieżonat//y mężczyzn//a; kawaler, ~a; nieżonat//y, ~ego	husband ['hʌzbænd] civil ~ ['sɪvl 'hʌzbænd] bachelor ['bætʃələr]; sin- gle ['sɪŋgl] (<i>man</i>)

Джерела

1. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org>
2. Macmillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com>
3. Müldner-Nieckowski P. Wielki słownik frazeologiczny języka polskiego: wyrażenia, zwroty, frazy. Warszawa : Świat Książki, 2004. 1088 s.

4. Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
5. Uniwersalny słownik języka polskiego / Red. S. Dubisz. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003. Т. 1–4.
6. Береза Т. Практичний англо-український словник фразеологічних синонімів. / Авт.-уклад.: Береза Т. А., Коцюк Л. М., Кулинський О. С. Львів: БаК, 2011. 400 с.
7. Мирошніченко І. М. Идеографічний словничок польського фразеосемантичного поля «працьовитість / неробство». // Фразеосемантичне поле «працьовитість/неробство» в польській мові. Київ : Наук. думка, 2014. С. 195–245. URL: <https://bit.ly/3mQQ1i1>
8. Словник української мови. / За ред. В. В. Жайворонка. Київ, 2016.
9. Словник української мови: у 11-ти т. Київ, 1970–1980.
10. Словники України. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
11. Фразеологічний словник української мови / За ред. Л. С. Паламарчука, В. М. Білоноженко і ін. Київ: Наук. думка, 1993. Кн. 1–2.

Legend

1. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org>
2. Macmillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com>
3. Müldner-Nieckowski P. Wielki słownik frazeologiczny języka polskiego: wyrażenia, zwroty, frazy. Warszawa : Świat Książki, 2004. 1088 s.
4. Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
5. Uniwersalny słownik języka polskiego / Red. S. Dubisz. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003. Т. 1–4.
6. Bereza T. Practical English-Ukrainian dictionary of phraseological synonyms. / Author-compiler: Bereza T. A., Kotsyuk L. M., Kulinskyi O. S. Lviv: BaK, 2011. 400 p. (in Ukr.)
7. Myroshnichenko I. M. Ideographic dictionary of the Polish phraseological field «hard work / idleness». // Phrase-semantic field «industriousness/idleness» in the Polish language. Kyiv: Nauk. Dumka, 2014. P. 195–245. (in Ukr.)
8. Dictionary of the Ukrainian language. / Ed. V. V. Zhaivoronok. Kyiv, 2016 (in Ukr.)
9. Dictionary of the Ukrainian language: in 11 vol. (1970–1980). Kyiv, 1970–1980 (in Ukr.).
10. Dictionaries of Ukraine. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/> (in Ukr.)
11. Phraseological dictionary of the Ukrainian language / Ed. L. S. Palamarchuk, V. M. Bilonozhenko and others. Kyiv: Nauk. Dumka, 1993. Book. 1–2. (in Ukr.)

Ilona Myroshnichenko, Iryna Stohnii

Thematic group «Human» of the «Ukrainian-Polish-English thematic dictionary» (dictionary materials)